

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 22. novembra 2012*

„Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Uredba (ES) št. 1346/2000 — Postopki zaradi insolventnosti — Pojem ‚končanje postopka‘ — Možnost sodišča, ki odloča o sekundarnem postopku insolventnosti, da ugotavlja dolžnikovo insolventnost — Možnost uvedbe postopka likvidacije kot sekundarnega postopka, če je glavni postopek postopek ‚sauvegarde‘“

V zadevi C-116/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu (Poljska) z odločbo z dne 21. februarja 2011, ki je prispela na Sodišče 7. marca 2011, v postopku

Bank Handlowy w Warszawie SA

P.P.H.U. „ADAX“/Ryszard Adamiak

proti

Christianapol sp. z o.o.,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, A. Borg Barthet, J.-J. Kasel, M. Safjan, sodniki, in M. Berger (poročevalka), sodnica,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodna tajnica: K. Sztranc-Sławiczek, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 22. marca 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Bank Handlowy w Warszawie SA Z. Skórczyński, pravni svetovalec,
- za Christianapol sp. z o.o. M. Barłowski, pravni svetovalec, skupaj s P. Saignom in M. Le Berrom, odvetnikoma,
- za poljsko vlado M. Szpunar, M. Arciszewski in B. Czech, agenti,
- za špansko vlado S. Centeno Huerta, agentka,

* Jezik postopka: poljščina.

- za francosko vlado G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha in N. Rouam, agenti,
- za Evropsko komisijo M. Wilderspin in A. Stobiecka-Kuik, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 24. maja 2012

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 4(1) in (2)(j) ter 27 Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 1, str. 191), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 788/2008 z dne 24. julija 2008 (UL L 213, str. 1, v nadaljevanju: Uredba).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora glede predlogov družb Bank Handlowy w Warszawie SA (v nadaljevanju: Bank Handlowy) in P.P.H.U. „ADAX“/Ryszard Adamiak (v nadaljevanju: Adamiak), naj se na Poljskem uvede postopek insolventnosti proti družbi Christianapol sp. z.o.o., družbi poljskega prava, glede katere se je že prej začel postopek „sauvegarde“ (postopek sanacije) v Franciji.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 2, 12, 19, 20 in 23 Uredbe je navedeno:

„(2) Pravilno delovanje notranjega trga zahteva učinkovitost in uspešnost čezmejnih postopkov v primeru insolventnosti ter je zaradi uresničitve tega cilja potrebno sprejetje te uredbe, kar sodi na področje pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah v smislu člena 65 Pogodbe;

[...]

(12) Ta uredba omogoča uvedbo glavnih postopkov v primeru insolventnosti v državi članici, v kateri je središče dolžnikovih glavnih interesov. Ti postopki imajo univerzalno področje uporabe s ciljem vključiti celotno dolžnikovo premoženje. Zaradi zaščite raznolikosti interesov ta uredba omogoča uvedbo sekundarnih postopkov v primeru insolventnosti, vzporedno z glavnimi postopki. Uvedba sekundarnih postopkov je mogoča v državi članici, v kateri ima dolžnik poslovalnico. Učinki sekundarnih postopkov so omejeni na premoženje, ki se nahaja v navedeni državi. Obvezna pravila o koordinaciji z glavnimi postopki v primeru insolventnosti izpolnjujejo zahtevo po zagotavljanju enotnosti v Skupnosti;

[...]

(19) Sekundarni postopki v primeru insolventnosti imajo lahko poleg zaščite lokalnih interesov različne namene. Lahko se pojavijo primeri, v katerih je dolžnikovo premoženje preveč kompleksno, da bi se upravljalo kot celota, ali so razlike v zadevnih pravnih sistemih tako velike, da bi razširitev učinkov prava države, v kateri je bil uveden postopek, v druge države, v katerih se nahaja premoženje, lahko povzročila težave. Iz tega razloga lahko upravitelj glavnih postopkov v primeru insolventnosti zahteva uvedbo sekundarnih postopkov, kadar je to potrebno zaradi uspešnega upravljanja s premoženjem;

(20) Glavni in sekundarni postopki v primeru insolventnosti lahko prispevajo k uspešnemu unovčenju celotnega premoženja le pod pogojem usklajenosti vseh vzporednih nerešenih postopkov. [...] Za zagotovitev vodilne vloge glavnih postopkov v primeru insolventnosti mora upravitelj takih postopkov imeti na voljo več možnosti interveniranja v sočasne nerešene sekundarne postopke v primeru insolventnosti. Na primer, mora imeti možnost predlagati načrt prestrukturiranja ali poravnave ali zaprositi za odložitev unovčenja premoženja v sekundarnih postopkih v primeru insolventnosti.

[...]

(23) Ta uredba mora za zadeve, ki jih zajema, določiti enotne kolizijske norme, ki v okviru njihovega področja uporabe nadomeščajo nacionalna pravila mednarodnega zasebnega prava. Če ni določeno drugače, se mora uporabiti pravo države članice, v kateri so bili uvedeni postopki v primeru insolventnosti (*lex concursus*). Ta kolizijska norma mora veljati za glavne postopke, pa tudi za lokalne. *Lex concursus* določa vse procesne in materialne posledice postopkov v primeru insolventnosti, za zadevne osebe in zadevna pravna razmerja. Ureja vse pogoje za uvedbo, vodenje in končanje postopkov v primeru insolventnosti.“

4 Člen 1(1) Uredbe določa, da se ta uredba uporablja „za vse postopke v primeru insolventnosti, ki imajo za posledico delni ali popolni odvzem dolžnikovega premoženja in imenovanje upravitelja“.

5 „Postopki v primeru insolventnosti“ pomenijo v skladu s členom 2(a) Uredbe „vse postopke iz člena 1(1)“. V skladu z isto določbo so „[t]i postopki [...] naštetih v Prilogi A“.

6 Med postopki, ki so naštetih v Prilogi A k Uredbi, je za Francijo naveden tudi postopek „sauvegarde“.

7 Člen 3 Uredbe določa:

„1. Sodišča držav članic, na katerih ozemlju je središče dolžnik[ov]ih glavnih interesov, so pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti. Pri družbi ali pravni osebi se, dokler se ne dokaže nasprotno, domneva, da je središče dolžnik[ov]ih glavnih interesov registrirani sedež.

2. Kadar je središče dolžnikovih glavnih interesov na ozemlju države članice, so sodišča druge države članice pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti zoper navedenega dolžnika samo, če ima ta poslovalnico na ozemlju navedene druge države članice. Učinki teh postopkov so omejeni na dolžnikovo premoženje, ki se nahaja na ozemlju slednje države članice.

3. Kadar so bili postopki v primeru insolventnosti uvedeni po odstavku 1, so vsi postopki, ki so bili pozneje uvedeni po odstavku 2, sekundarni. Ti slednji postopki morajo biti likvidacijski.

[...]“

8 Člen 4 Uredbe določa:

„1. Če ta uredba ne določa drugače, je pravo, ki se uporablja za postopke v primeru insolventnosti in njihove učinke, pravo države članice, na katere ozemlju so bili uvedeni postopki, v nadaljnjem besedilu ‚država, v kateri so bili uvedeni postopki‘.

2. Pravo države, v kateri so bili uvedeni postopki, določa pogoje za uvedbo, vodenje in končanje teh postopkov. Zlasti pa določa:

[...]

(j) pogoje in učinke končanja postopkov v primeru insolventnosti, zlasti s poravnavo;

[...]"

- 9 Člen 16 Uredbe določa načelo priznavanja postopkov v primeru insolventnosti:

„1. Vsaka odločba o uvedbi postopkov v primeru insolventnosti, ki jo sprejme sodišče države članice, pristojno po členu 3, se prizna v vseh drugih državah članicah od trenutka, ko začne učinkovati v državi, v kateri so bili uvedeni postopki.

[...]"

- 10 Člen 25 Uredbe podrobneje določa področje uporabe tega načela na naslednji način:

„1. Odločbe sodišča, katerega odločba o uvedbi postopkov se prizna v skladu s členom 16, ki zadevajo vodenje in končanje postopkov v primeru insolventnosti, in poravnave, ki jih je odobrilo navedeno sodišče, se prav tako priznajo brez kakršnih koli nadaljnjih formalnosti. [...]"

- 11 Člen 26 Uredbe določa izjemo od tega načela in dovoljuje, da lahko vsaka država članica zavrne priznanje postopkov v primeru insolventnosti, ki so bili uvedeni v drugi državi članici, kadar bi bile posledice takega priznanja „očitno v nasprotju z javnim redom navedene države, zlasti z njenimi temeljnimi načeli ali ustavnimi pravicami in svoboščinami posameznikov.“

- 12 Člen 27 Uredbe določa:

„Če sodišče države članice uvede postopke iz člena 3(1), ki so priznani v drugi državi članici (glavni postopki), lahko sodišče navedene druge države članice, pristojno po členu 3(2), uvede sekundarne postopke v primeru insolventnosti, brez ugotavljanja dolžnikove insolventnosti v navedeni drugi državi. Ti slednji postopki morajo biti navedeni med [likvidacijskimi] postopki v Prilogi B. Njihove posledice se omejijo na dolžnikovo premoženje, ki se nahaja na ozemlju navedene druge države članice.“

- 13 Členi 28 do 38 uredbe urejajo potek sekundarnih postopkov. Z namenom zagotoviti sodelovanje med glavnimi in sekundarnimi postopki, člen 31(1) določa dolžnost sodelovanja in posredovanja informacij med upraviteljem v glavnih postopkih in upraviteljem v sekundarnih postopkih.

- 14 Člen 33(1) Uredbe dopušča prekinitev sekundarnega postopka. Ta člen določa:

„1. Sodišče, ki je uvedlo sekundarne postopke, delno ali v celoti prekine postopek unovčenja po prejemu zahtevka upravitelja v glavnih postopkih, pod pogojem, da lahko v tem primeru od upravitelja v glavnih postopkih zahteva sprejetje kakršnih koli primernih ukrepov za zavarovanje interesov upnikov v sekundarnih postopkih in posameznih kategorij upnikov. Tak zahtevek upravitelja se lahko zavrne le, če prekinitev očitno ni v interesu upnikov v glavnih postopkih. Taka prekinitev postopka unovčenja se lahko odredi za največ tri mesece. Lahko se podaljša ali obnovi za enako obdobje.

[...]"

- 15 Člen 34(1) Uredbe, ki ureja končanje sekundarnih postopkov, določa:

„Kadar pravo, ki se uporablja za sekundarne postopke, omogoča končanje takega postopka brez likvidacije s sanacijskim načrtom, poravnavo ali primerljivim ukrepom, je upravitelj v glavnih postopkih pooblaščen, da tak ukrep predlaga sam.

Končanje sekundarnih postopkov z ukrepom, navedenim v prvem pododstavku, ne postane dokončno brez soglasja upravitelja v glavnih postopkih; če njegovega soglasja ni, pa lahko postane dokončno, če predlagani ukrep ne vpliva na finančne interese upnikov v glavnih stečajnih postopkih.“

Nacionalno pravo

- 16 V francoskem pravu je postopek „sauvegarde“ urejen v členu L.620-1 in naslednjih code de commerce (francoski trgovinski zakonik). Člen L.620-1 je v različici na podlagi zakona št. 2005-845 z dne 26. julija 2005, ki se uporablja v sporu o glavni stvari, določal:

„Postopek sauvegarde se uvede na predlog dolžnika iz člena L.620-2, ki opraviči težave, ki jih ne more premostiti in so takšne, da vodijo v plačilno nesposobnost. Ta postopek omogoča olajšanje reorganizacije podjetja z namenom nadaljevanja gospodarske dejavnosti, ohranitve delovnih mest in odprave dolgov.

Na podlagi postopka sauvegarde se po zaključku obdobju spremljanja s sodbo sprejme načrt sanacije [...]“

Dejansko stanje in vprašanja za predhodno odločanje

- 17 Družba Christianapol, ki ima registriran sedež v Łowynu (Poljska) je hčerinska družba v 100-odstotni lasti nemške družbe, ki je 90 % v lasti francoske družbe.
- 18 Tribunal de commerce v Meauxu (trgovinsko sodišče Meaux Francija) je s sodbo z dne 1. oktobra 2008 uvedlo postopek insolventnosti nad družbo Christianapol. To sodišče je svojo pristojnost utemeljilo na ugotovitvi, da je središče dolžnikovih glavnih interesov v Franciji. Sodišče je začelo postopek „sauvegarde“ na podlagi ugotovitve, da dolžnik ni bil v stanju plačilne nesposobnosti, vendar bi se mu to zgodilo brez hitrega finančnega prestrukturiranja.
- 19 Družba Bank Handlowy, ki ima sedež v Varšavi (Poljska), je 21. aprila in 26. junija 2009 kot upnica družbe Christianapol predložitvenemu sodišču predlagala uvedbo sekundarnega postopka insolventnosti glede te družbe na podlagi določb člena 27 Uredbe. Podredno je za primer, če bi se sodba trgovinskega sodišča v Meauxu z dne 1. oktobra 2008 štela za nasprotujočo javnemu redu, na podlagi člena 26 te iste uredbe, predlagala uvedbo likvidacijskega postopka, kot ga ureja poljsko pravo.
- 20 Trgovinsko sodišče v Meauxu je 20. julija 2009 sprejelo načrt sanacije družbe Christianapol, pri čemer je predvidelo plačilo celotnih dolgov v roku 10 let in razglasilo prepoved prenosa podjetja s sedežem v Łowynu kot tudi določenega premoženja, ki pripada dolžniku. Francosko sodišče je ohranilo s strani sodišča pred tem postavljene pooblaščenice do konca postopka preizkusa terjatev in priprave končnega poročila o njihovi dejavnosti. Med drugim je v svojem sklepu imenovalo komisarja za izvedbo načrta sanacije.
- 21 Drug upnik, družba Adamiak s sedežem v kraju Łęczycza (Poljska), je 2. avgusta 2009 prav tako predlagal uvedbo postopka likvidacije, kot ga ureja poljsko pravo.
- 22 Družba Christianapol je najprej predlagala zavrnitev predloga za uvedbo sekundarnega postopka na Poljskem in pri tem navedla, da je v nasprotju s cilji in naravo postopka „sauvegarde“. Po potrditvi načrta sanacije s strani francoskega sodišča je družba Christianapol trdila, da odločitev o sekundarnem postopku ni potrebna, ker se je glavni postopek končal. Navedla je, da je izpolnjevala svoje obveznosti v skladu z načrtom sanacije, ki ga je sprejelo francosko sodišče. To je z vidika poljskega prava pomenilo, da zoper njo ni zapadlih denarnih obveznosti, zato ni obstajal veljaven razlog, ki bi opravičeval razglasitev njene insolventnosti.
- 23 Predložitveno sodišče se je obrnilo na trgovinsko sodišče v Meauxu z namenom, da bi to sodišče pojasnilo, ali je insolvenčni postopek, o katerem je odločalo, ki na podlagi uredbe predstavlja glavni postopek, še v teku. Odgovor francoskega sodišča ni prinesel potrebne razjasnitve. Zato je predložitveno sodišče potrebovalo pomoč izvedenca.

- 24 V teh okoliščinah je Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba člen 4(1) in (2)(j) [Uredbe] razlagati tako, da se pojem ‚končanje postopkov v primeru insolventnosti‘, uporabljen v tej določbi, razlaga avtonomno in neodvisno od ureditev, ki veljajo v pravnih sistemih posameznih držav članic, ali pa le nacionalno pravo države, ki je uvedla postopek, odloča o tem, kdaj nastopi končanje postopkov v primeru insolventnosti?
 2. Ali je treba člen 27 [Uredbe] razlagati tako, da nacionalno sodišče, ki obravnava predlog za uvedbo sekundarnega postopka v primeru insolventnosti, nikoli ne sme ugotavljati insolventnosti dolžnika, zoper katerega je v drugi državi članici uveden glavni postopek v primeru insolventnosti, ali pa tako, da lahko nacionalno sodišče v nekaterih položajih ugotavlja obstoj insolventnosti dolžnika, predvsem kadar je glavni postopek varovalni postopek, v katerem je sodišče ugotovilo, da dolжник ni insolventen (francoski postopek ‚sauvegarde‘)?
 3. Ali razlaga člena 27 [Uredbe] dovoljuje uvedbo sekundarnega postopka v primeru insolventnosti – katerega naravo določa člen 3(3), drugi stavek, te uredbe – v državi članici, v kateri je celotno premoženje insolventnega dolžnika, kadar ima glavni postopek, ki mora biti avtomatično priznan, varovalno naravo (kot francoski postopek ‚sauvegarde‘), kadar je bil v postopku sprejet in potrjen načrt za odplačevanje, dolжник ta načrt izvaja, sodišče pa je odredilo prepoved odsvojitve dolžnikovega premoženja?“

Predlog za ponovno odprtje ustnega postopka

- 25 Ustni postopek je bil končan 24. maja 2010 po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke.
- 26 Družba Christianapol je 29. junija 2012 z dopisom, ki je na Sodišče prispel istega dne, Sodišču predlagala naj odredi ponovno odprtje ustnega postopka.
- 27 V utemeljitev tega predloga je navedla, da so sklepni predlogi generalne pravobranilke odprli več vprašanj glede vloge in vpliva upravitelja v glavnem postopku insolventnosti v razmerju do sekundarnega postopka, in sicer glede vprašanja, ali je postopek „sauvegarde“ po francoskem pravu insolvenčni postopek v smislu Uredbe kot tudi glede možnosti sodišča, ki odloča o predlogu za začetek sekundarnega postopka, da preveri dolžnikovo insolventnost.
- 28 Glede ponovnega odprtja ustnega postopka je treba navesti, da lahko Sodišče v skladu s členom 83 Poslovnika kadar koli po opredelitvi generalnega pravobranilca odredi ponovno odprtje ustnega postopka, zlasti če meni, da zadeva ni dovolj razjasnjena ali če je v zadevi treba odločiti na podlagi trditve, o kateri stranke ali zainteresirani subjekti iz člena 23 Statuta niso razpravljali (glej v tem smislu sklep z dne 4. julija 2012 v zadevi Feyerbacher, C-62/11, točka 6 in navedena sodna praksa, ki se nanaša na člen 61 Poslovnika, v različici ki je veljala pred 1. novembrom 2012).
- 29 V obravnavanem primeru Sodišče po opredelitvi generalne pravobranilke meni, da ima na voljo vse potrebne elemente za odgovor na zastavljena vprašanja in da se je pred njim o teh elementih razpravljalo.
- 30 Zato je treba predlog družbe Christianapol za ponovno odprtje ustnega postopka zavrni.

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

- 31 Najprej je treba spomniti na področje uporabe Uredbe.
- 32 V tem pogledu je treba upoštevati, da se v skladu s členom 1(1) Uredba uporablja za vse postopke v primeru insolventnosti, ki imajo za posledico delni ali popolni odvzem premoženja in imenovanje upravitelja. Kot „postopek insolventnosti“ člen 2(a) razume postopke iz člena 1(1) in podrobneje določa, da je njihov seznam v Prilogi A te uredbe.
- 33 Iz tega torej sledi, da kadar je postopek vpisan v prilogo A Uredbe, ga je treba šteti za upoštevne glede področja uporabe Uredbe. Ta vpis ima neposreden in obvezen učinek povezave z določbami Uredbe.
- 34 Jasno je, da postopek „sauvegarde“, ki ga je v obravnavanem primeru uvedlo trgovinsko sodišče v Meauxu, spada med postopke, ki so za Francijo vpisani v prilogi A Uredbe.
- 35 Iz tega vpisa, katerega utemeljenost ni predmet vprašanja za predhodno odločanje, izhaja, po eni strani, da sodi francoski postopek „sauvegarde“ v področje uporabe Uredbe in po drugi strani, da je treba položaj dolžnika, kakršen je družba Christianapol, zoper katerega je uveden ta tip postopka, šteti kot položaj insolventnosti za namene uporabe te Uredbe.

Prvo vprašanje

- 36 S prvim vprašanjem želi predložitveno sodišče v bistvu izvedeti, ali je treba člen 4(2)(j) razlagati tako, da se pojem „končanje postopkov v primeru insolventnosti“ razlaga samostojno, v smislu uredbe ali odločanje o tem, kdaj nastopi končanje tega postopka, pripada nacionalnemu pravu države članice, v kateri je bil uveden postopek insolventnosti.
- 37 Predložitveno sodišče pojasnjuje, da je odgovor na to vprašanje bistven za odločitev o tem, ali je glavni postopek insolventnosti, ki je bil proti družbi Christianapol uveden v Franciji, še v teku in bistven za odločitev o predlogu Bank Handlowy in družbe Adamiak, ki želita proti istemu dolžniku uvedbo sekundarnega postopka insolventnosti na Poljskem. Predložitveno sodišče meni, da bi v primeru, če je bil glavni postopek insolventnosti, ki je bil uveden v Franciji, končan, po preučitvi stanja insolventnosti družbe Christianapol po nacionalnem pravu, lahko ugodilo predlogoma Bank Handlowy in družbe Adamiak.
- 38 Te navedbe zahtevajo naslednja pojasnila.
- 39 Predložitveno sodišče je pravilno označilo postopek insolventnosti, ki je bil uveden v Franciji, za glavni postopek. Ta postopek je bil namreč uveden na podlagi člena 3(1) Uredbe.
- 40 Kot je opozorilo predložitveno sodišče ima takšen postopek univerzalne učinke, če se uporablja za dolžnikovo premoženje, ki je v vseh državah članicah. Ko je v teku glavni postopek insolventnosti, ni mogoče začeti nobenega drugega glavnega postopka. V skladu s členom 3(2) in (3) Uredbe je vsak drug postopek insolventnosti, ki se uvede, lahko le sekundarni postopek, katerega učinki so omejeni na premoženje dolžnika, ki je v državi članici, v kateri je postopek uveden (glej v tem smislu sodbo z dne 15. decembra 2011 v zadevi Rastelli Davide e C., C-191/10, ZOdl., str. I-13209, točka 15 in navedena sodna praksa).

- 41 Na podlagi člena 16(1) Uredbe je glavni postopek insolventnosti, ki je uveden v eni od držav članic, priznan v vseh ostalih državah članicah od trenutka, ko začne učinkovati v državi, v kateri je bil uveden. To pravilo pomeni, da sodišča iz drugih držav članic priznajo odločbo, s katero je bil uveden glavni postopek v primeru insolventnosti, ne da bi imela možnost preveriti presojo prvega sodišča o svoji pristojnosti (glej v tem smislu sodbi z dne 21. januarja 2010 v zadevi MG Probud Gdynia, C-444/07, ZOdl., str. I-417, točki 27 in 29, in z dne 2. maja 2006 v zadevi Eurofood IFSC, C-341/04, ZOdl., str. I-3813, točki 39 in 42). Člen 25 Uredbe razširja to načelo priznavanja na vse odločbe, ki se nanašajo na potek in na končanje postopka.
- 42 V obravnavanem postopku v glavni stvari je trgovinsko sodišče v Meauxu glavni postopek insolventnosti uvedlo zlasti na podlagi ugotovitve, da je središče dolžnikovih glavnih interesov, izključno merilo mednarodne pristojnosti, ki ga določa člen 3(1) Uredbe, v Franciji. Kot je opozorila generalna pravobranilka v točki 44 sklepnih predlogov, velja za to ugotovitev načelo priznavanja, ki ga mora predložitveno sodišče spoštovati.
- 43 Iz tega sledi, da v primeru, ko je bil glavni postopek proti družbi Christianapol uveden v Franciji in ga je treba šteti za končanega, predložitveno sodišče ne more uvesti drugega glavnega postopka na Poljskem, razen v primeru, če bi se izkazalo, da je po uvedbi prvega glavnega postopka v Franciji, prišlo do premika središča dolžnikovih glavnih interesov na Poljsko.
- 44 Na podlagi teh pripomb je treba raziskati, kako se razlaga pomen pojma „končanje postopka insolventnosti“.
- 45 Kot je Sodišče opozorilo, namen Uredbe ni vzpostavitev enotnega postopka v primeru insolventnosti, ampak, kot izhaja iz njene druge uvodne izjave, zagotovitev učinkovitosti in uspešnosti čezmejnih postopkov v primeru insolventnosti (zgoraj navedena sodba Eurofood IFSC, točka 48). Zato določa pravila glede pristojnosti in glede priznavanja kot tudi pravila glede prava, ki ga je treba uporabiti na tem področju.
- 46 Vprašanje prava, ki ga je treba uporabiti v postopku insolventnosti, ureja člen 4(1) Uredbe, ki v ta namen določa pravo države članice, na katere območju je bil postopek uveden. Odstavek 2(j) tega člena natančneje določa, da pogoje in učinke končanja postopka insolventnosti določa to pravo.
- 47 Člen 4 Uredbe pomeni tudi kolizijsko določbo, kar potrjuje tudi uvodna izjava 23 Uredbe, v kateri je navedeno, da enotne kolizijske norme nadomeščajo nacionalna pravila mednarodnega zasebnega prava.
- 48 Kot je generalna pravobranilka navedla v točki 32 sklepnih predlogov je za kolizijsko določbo značilno, da sama ne podaja odgovora na materialnopravno vprašanje, temveč zgolj določa, katero pravo se uporabi za odgovor.
- 49 Čeprav drži, da je treba v primeru nejasnosti besedila določb prava Unije določbe prava Unije razlagati samostojno in enotno, pri čemer je pri tej razlagi treba upoštevati sobesedilo določbe in cilj, ki mu sledi zadevna ureditev, je Sodišče že presodilo, da to načelo velja le za določbe, ki se pri opredelitvi smisla in področja uporabe ne sklicujejo posebej na pravo držav članic (glej v tem smislu sodbo z dne 20. oktobra 2011 v zadevi Interedil, C-396/09, ZOdl., str. I-9915, točka 42 in navedena sodna praksa).
- 50 Zato vprašanja, kakršna so o pogojih in učinkih končanja postopka insolventnosti, glede katerih se člen 4(2)(j) izrecno sklicuje na nacionalno pravo, ne morejo biti predmet samostojne razlage, ampak jih je treba reševati ob uporabi *lex concursus*, glede katerega je določeno, da se uporablja.

- 51 Ta analiza ni v nasprotju z dejstvom, da je v točki 54 zgoraj navedene sodbe Eurofood IFSC, na katero se sklicujeta družba Christianapol in francoska vlada, Sodišče presodilo, da je treba pojem „odločba o uvedbi postopka insolventnosti“ v smislu člena 16(1) Uredbe opredeliti na podlagi dveh meril iz same Uredbe. Člen 16(1) Uredbe namreč za razliko od člena 4 Uredbe ne vsebuje izrecnega sklicevanja na nacionalno pravo, temveč določa neposredno uporabno pravilo v obliki načela priznavanja odločbe o uvedbi postopka, ki je bila najprej sprejeta.
- 52 Glede na navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4(2)(j) Uredbe razlagati tako, da to, kdaj se postopek šteje za končanega, določa nacionalno pravo države članice, v kateri je bil postopek insolventnosti uveden.

Tretje vprašanje

- 53 S tretjim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 27 Uredbe razlagati tako, da dovoljuje uvedbo sekundarnega postopka insolventnosti v državi članici, v kateri je celotno dolžnikovo premoženje, če ima glavni postopek varovalni namen.
- 54 Najprej je treba upoštevati, da je odgovor na to vprašanje lahko upošteven za razrešitev spora o glavni stvari le pod predpostavko, da glavni postopek insolventnosti, ki se je začel v Franciji, še vedno poteka, zato mora predložitveno sodišče odločiti glede na odgovor na prvo zastavljeno vprašanje.
- 55 Ob tem ko določa, da uvedba glavnega postopka insolventnosti v državi članici dovoljuje uvedbo sekundarnega postopka insolventnosti v drugi državi članici, na ozemlju katere ima dolžnik poslovalnico, prvi stavek člena 27 Uredbe ne uvaja razlikovanja glede na namen glavnega postopka.
- 56 Enak splošni pomen vsebuje tudi člen 3(3) Uredbe, ki določa, da kadar je bil uveden glavni postopek, je vsak postopek, ki ga je kasneje uvedlo sodišče, ki je svojo pristojnost utemeljilo glede na dolžnikovo poslovalnico, sekundarni postopek.
- 57 Te določbe je treba razumeti v smislu, da dovoljujejo uvedbo sekundarnega postopka tudi, kadar ima glavni postopek, kot je francoski postopek „sauvegarde“, varovalni namen.
- 58 Razlaga, ki jo zagovarjata družba Christianapol in francoska vlada, v skladu s katero naj bi uvedba glavnega postopka z varovalnim namenom pomenila oviro za uvedbo sekundarnega postopka, bi bila nezdržljiva z besedilom zadevnih določb in v nasprotju s priznanim mestom, ki ga imajo sekundarni postopki, v sistemu, ki ga uveljavlja Uredba. V tem pogledu je treba izpostaviti, da čeprav se sekundarni postopki nanašajo na zaščito lokalnih interesov, imajo lahko, kot je opozorjeno v uvodni izjavi 19 Uredbe, druge namene. To je razlog, zaradi katerega so lahko na predlog upravitelja glavnega postopka uvedeni sekundarni postopki, kadar ta ukrep ustreza načelu učinkovitega upravljanja premoženja.
- 59 Kot je poudarilo predložitveno sodišče, uvedba sekundarnega postopka, ki mora biti v skladu s členom 3(3) Uredbe likvidacijski postopek, vendarle tvega, da bi bila v nasprotju z varovalnim namenom, ki ga ima glavni postopek.
- 60 V tem pogledu je treba upoštevati, da Uredba predvideva določeno število obveznih pravil o koordinaciji za zagotovitev potrebne enotnosti v Skupnosti, kot je navedeno v uvodni izjavi 12. V tem sistemu ima glavni postopek glede na sekundarni postopek vodilno vlogo, kot je navedeno v uvodni izjavi 20 Uredbe.
- 61 Upravitelj v glavnem postopku ima določene pristojnosti, ki mu dajejo možnost vpliva na sekundarni postopek na način, da slednji ne ogroža varovalnega namena glavnega postopka. Na podlagi člena 33(1) Uredbe lahko predlaga prekinitev unovčenja za obdobje treh mesecev, ki se lahko podaljša

ali obnovi za enako obdobje. Na podlagi člena 34(1) iste Uredbe lahko upravitelj glavnega postopka predlaga končanje sekundarnega postopka s sanacijskim načrtom, poravnavo ali primerljivim ukrepom. V času prekinitve v skladu s členom 33(1) Uredbe sta upravitelj glavnega postopka ali dolžnik z njegovim soglasjem na podlagi člena 34(3) edina pooblaščenca za dajanje takšnega predloga.

- 62 V skladu z načelom lojalnega sodelovanja, določenim v členu 4(3) PEU, mora sodišče, ki je pristojno za uvedbo sekundarnega postopka, kadar uporablja te določbe, upoštevati cilje glavnega postopka ter namen Uredbe, ki je, kot je bilo opomnjeno v točkah 45 in 60 te sodbe, da se zagotovi učinkovito in efektivno vodenje čezmejnih postopkov insolventnosti z obvezno koordinacijo med glavnim in sekundarnim postopkom, pri čemer se zagotavlja primarnost glavnega postopka.
- 63 Zato je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 27 Uredbe razlagati v smislu, da dovoljuje uvedbo sekundarnega postopka insolventnosti v državi, v kateri je dolžnikova poslovalnica, tudi če ima glavni postopek varovalni namen. Sodišče, ki je pristojno za uvedbo sekundarnega postopka, mora upoštevati cilje glavnega postopka in namen Uredbe ob upoštevanju načela lojalnega sodelovanja.

Drugo vprašanje

- 64 Z drugim vprašanjem želi predložitveno sodišče v bistvu izvedeti, ali je treba člen 27 Uredbe razlagati tako, da Sodišče, ki odloča o uvedbi sekundarnega postopka insolventnosti, ne more ugotavljati dolžnikove insolventnosti, če je proti njemu uveden glavni postopek insolventnosti v drugi državi članici, čeprav ima ta zadnji postopek varovalni namen.
- 65 V skladu s členom 27, prvi stavek, Uredbe uvedba glavnega postopka insolventnosti v državi članici „dovoljuje uvedbo“ sekundarnega postopka v drugi državi članici, v kateri ima dolžnik poslovalnico, „brez ugotavljanja dolžnikove insolventnosti v navedeni drugi državi“.
- 66 Kot je generalna pravobranilka potrdila v točki 75 sklepnih predlogov, daje takšna formulacija vtis določene nejasnosti glede vprašanja, ali ob uvedbi takšnega postopka ugotavljanje dolžnikove insolventnosti ni potrebno, ampak je le možno, ali pa celo ni dovoljeno.
- 67 V teh okoliščinah je treba formulacijo, ki je uporabljena v členu 27(1) razlagati v smislu splošne sistematike in namena, v katerega je umeščena (glej v tem smislu sodbo z dne 19. junija 1980 v zadevi Roudolff, 803/79, Recueil, str. 2015, točka 7).
- 68 V tem pogledu je treba spomniti, kot je bilo navedeno v točki 32 te sodbe, da se Uredba uporablja le za postopke, ki temeljijo na insolventnosti. V zvezi z merili, ki dovoljujejo ugotovitev obstoja takšnega položaja v konkretnih primerih, Uredba, ki ne vsebuje definicije pojma insolventnosti, napotuje na nacionalno pravo. Iz tega sledi, da se za uvedbo glavnega postopka zahteva, da pristojno sodišče predhodno preveri, ali je dolžnik po njegovem nacionalnem pravu insolventen.
- 69 Poleg tega je treba spomniti, da se na podlagi člena 16(1) Uredbe, glavni postopek insolventnosti, ki je uveden v eni od držav članic, prizna v vseh drugih državah članicah od trenutka, ko začne učinkovati v državi, v kateri so bili uvedeni postopki.
- 70 Kot sta navedli španska in francoska vlada, v teh okoliščinah ugotovitev sodišča, ki je pristojno za uvedbo glavnega postopka, glede dolžnikove insolventnosti, zavezuje sodišče, ki odloča o morebitnem predlogu za uvedbo sekundarnega postopka.

- 71 Takšna razlaga je edina, ki omogoča, da se izogne neizogibnim težavam, ki zaradi neopredelitve pojma insolventnosti v Uredbi, izvirajo iz različnih nacionalnih konceptov pojma insolventnosti. Kot je pripomnila francoska vlada, mora biti insolventnost predmet celovite presoje dolžnikovega premoženjskega stanja, ki se globalno kaže v vseh državah članicah in ne izolirane presoje, ki je omejena na upoštevanje premoženja, ki je na določenem ozemlju.
- 72 Razlike pri presoji med sodišči so nezdružljive s ciljem učinkovitosti in uspešnosti čezmejnih postopkov v primeru insolventnosti, kar želi Uredba uresničiti s koordinacijo glavnega in sekundarnega postopka ob upoštevanju primarnosti glavnega postopka. V tem pogledu je treba spomniti, da iz točke 58 te sodbe izhaja, da čeprav lahko uvedbo sekundarnega postopka zahtevajo zlasti lokalni upniki, jo lahko zahteva tudi upravitelj glavnega postopka v interesu bolj učinkovitega upravljanja dolžnikovega premoženja.
- 73 Vendar pa je treba poudariti, da mora sodišče, ki odloča o predlogu za uvedbo sekundarnega postopka, pri uporabi ugotovitve insolventnosti iz glavnega postopka, upoštevati cilje tega glavnega postopka, namen Uredbe in načela na katerih ta uredba temelji.
- 74 Na drugo vprašanje je torej treba odgovoriti, da je treba člen 27 Uredbe razlagati tako, da sodišče, ki odloča o predlogu za uvedbo sekundarnega postopka insolventnosti, ne more ugotavljati insolventnosti dolžnika, proti kateremu je bil v drugi državi članici uveden glavni postopek, četudi ima ta postopek varovalni namen.

Stroški

- 75 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. Člen 4(2)(j) Uredbe (ES) št. 1346/2000 Sveta z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 788/2008 Sveta z dne 24. julija 2008, je treba razlagati tako, da to, kdaj se postopek šteje za končanega, določa nacionalno pravo države članice, v kateri je bil postopek insolventnosti uveden.
2. Člen 27 Uredbe št. 1346/2000, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 788/2008, je treba razlagati tako, da dovoljuje uvedbo sekundarnega postopka insolventnosti v državi članici, v kateri je dolžnikova poslovalnica, tudi če ima glavni postopek varovalni namen. Sodišče, ki je pristojno za uvedbo sekundarnega postopka, mora upoštevati cilje glavnega postopka in namen Uredbe ob upoštevanju načela lojalnega sodelovanja.
3. Člen 27 Uredbe 1346/2000, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 788/2008, je treba razlagati tako, da sodišče, ki odloča o predlogu za uvedbo sekundarnega postopka insolventnosti, ne more ugotavljati insolventnosti dolžnika, proti kateremu je bil v drugi državi članici uveden glavni postopek, četudi ima ta postopek varovalni namen.

Podpisi